

II. Klimaforandringer

4. Klimaet forandrer sig hurtigere end forventet, og de risici, dette indebærer, kan allerede mærkes. Vi oplever, at isen smelter mange steder, at vandstanden i verdenshavene stiger, og at oversvømmelser, tørke og hedeølger forekommer med større hyppighed, øget intensitet og længere varighed.
5. Der er nu kun få uger til konferencen i København, og Den Europæiske Union er mere end nogensinde fast besluttet på at spille en førende rolle og bidrage til at nå frem til en global, ambitiøs og samlet aftale. Alle parter i forhandlingerne skal give processen fornyet fremdrift, og forhandlingstempoet skal sættes op.
6. Københavnsaftalen skal indeholde bestemmelser om 2° C-målsætningen, ambitiøse tilsagn om emissionsreduktion fra de udviklede lande, passende modvirkningsforanstaltninger fra de udviklede landes side, tilpasning, teknologi og en aftale om finansiering som skitseret nedenfor. Det Europæiske Råd understreger, at der for perioden fra den 1. januar 2013 skal indgås en juridisk bindende aftale, som bygger på Kyotoprotokollen og indoptager alle dens væsentlige bestanddele. Det Europæiske Råd erkender også, at alle lande bør træffe foranstaltninger omgående, herunder de lande, der ikke i øjeblikket er bundet af Kyotoprotokollen.
7. Det Europæiske Råd opfordrer alle parter til at tilslutte sig 2° C-målsætningen og nå til enighed om globale emissionsreduktioner på mindst 50 % og, som en del af de globale emissionsreduktioner, en samlet emissionsreduktion for de udviklede lande på mindst 80-95 % inden 2050 i forhold til 1990-niveauet; dette skulle kunne udgøre både en vision og en målestok for fastsættelsen af mellemfristede mål, der justeres jævnlige på grundlag af videnskabelige undersøgelser. Det støtter et EU-mål om som led i de reduktioner, de udviklede lande i henhold til IPCC er nødt til at foretage som gruppe, at reducere emissionerne med 80-95 % inden 2050 i forhold til 1990-niveauet.

8. Den Europæiske Union ligger i front med hensyn til indsatsen for at bekæmpe klimaforandringerne. Den forpligter sig til at træffe beslutning om at yde en 30 %'s reduktion senest i 2020 i forhold til 1990-niveauet som sit betingede tilbud til en global og samlet aftale for tiden efter 2012, under forudsætning af at andre udviklede lande forpligter sig til tilsvarende emissionsreduktioner, og at udviklingslandene yder et passende bidrag i overensstemmelse med deres ansvar og respektive kapaciteter.
9. Handling fra Den Europæiske Unions side alene vil ikke være nok. Der kan kun opnås en samlet og ambitiøs aftale, hvis alle parter bidrager til processen. Andre udviklede lande bør også udvise lederskab og forpligte sig til ambitiøse emissionsreduktioner samt øge deres nuværende tilsagn. Udviklingslandene, navnlig de mest udviklede, bør forpligte sig til passende modvirkningstiltag som et udtryk for deres fælles, men differentierede ansvar og respektive kapaciteter. Det Europæiske Råd understreger behovet for at måle, rapportere og verificere (MRV) modvirkningsindsatsen i alle lande.
10. Tilpasning er et nødvendigt element, som skal behandles samlet i en Københavnsaftale. Det Europæiske Råd henviser til forslaget om at fastsætte en handlingsramme for tilpasning (Framework for Action on Adaptation) som led i denne aftale. Det understreger nødvendigheden af at øge støtten til tilpasning i udviklingslandene indtil og efter 2012 med fokus på lande og regioner, der er særligt sårbare over for klimaforandringernes negative virkninger.
11. Det Europæiske Råd understreger vigtigheden af at skabe incitamentter til at inddrage den private sektor i det teknologiske samarbejde. FoU skal øges betydeligt, der skal fastsættes globale teknologimål, og sikre og bæredygtige teknologier skal udbredes.

12. En aftale om finansiering bliver en vigtig del af en aftale i København. En gradvis, men markant stigning i de supplerende offentlige og private finansielle strømme er nødvendig for at hjælpe udviklingslandene med at gennemføre ambitiøse modvirknings- og tilpasningsstrategier.
13. EU er parat til at yde sin rimelige andel af den globale indsats ved at opstille et ambitiøst modvirkningsmål, åbne mulighed for kompensationer og yde sin rimelige andel af offentlig støtte. Det Europæiske Råd tilslutter sig Kommissionens skøn, hvorefter de samlede ekstra nettoomkostninger til modvirkning og tilpasning i udviklingslandene vil kunne udgøre ca. 100 mia. EUR om året inden udgangen af 2020, som skal finansieres af en kombination af landenes egen indsats, det internationale CO₂-marked og internationale offentlige midler.
14. Det samlede niveau for nødvendig international offentlig støtte skønnes at ligge et sted mellem 22 og 50 mia. EUR om året inden udgangen af 2020, idet der sikres en retfærdig byrdefordeling på globalt plan i overensstemmelse med den fordelingsnøgle, som parterne skal aftale, et forvaltningssystem og gennemførelse med henblik på specifikke modvirkningstiltag og ambitiøse lav-CO₂-udviklings-strategier/lav-CO₂-vækst-planer. Dette interval vil eventuelt kunne begrænses i lyset af topmødet i København.
15. Der skal udvikles effektive institutionelle forvaltningsrammer forud for finansieringen. Det Europæiske Råd støtter oprettelsen af et højniveauforum eller -organ, der skal oprettes under vejledning af UNFCCC, og som bl.a. får til opgave at tilvejebringe en oversigt over internationale kilder til klimafinansiering i udviklingslande.
16. Alle lande, undtagen de mindst udviklede, bør bidrage til den internationale offentlige finansiering på grundlag af en samlet global fordelingsnøgle, der er baseret på emissionsniveauer og BNP, så både ansvaret for de globale emissioner og evnen til at betale bliver afspejlet med betydelig vægt på emissionsniveauer. Vægten på emissionerne bør øges med tiden for at tage hensyn til tilpasninger af økonomierne. EU og dets medlemsstater er parate til at påtage sig deres deraf følgende rimelige andel af den samlede internationale offentlige finansiering.

17. Det Europæiske Råd understreger, at international offentlig støtte til hurtig igangsætning er vigtig i forbindelse med en samlet, afbalanceret og ambitiøs Københavnsaftale. Formålet bør være at forberede en konkret og effektiv indsats på mellemlang og længere sigt og undgå udsættelse af en ambitiøs indsats med særlig vægt på de mindst udviklede lande. Det Europæiske Råd noterer sig Kommissionens skøn, hvorefter der er behov for en samlet finansiering på 5-7 mia. EUR om året i de første tre år efter en ambitiøs aftale i København, og understreger, at et tal vil blive fastsat på baggrund af resultatet af konferencen i København. EU og dets medlemsstater er i den forbindelse rede til at bidrage med deres rimelige andel af disse omkostninger. Det Europæiske Råd understreger, at bidraget vil være betinget af, at andre nøgleaktører gør en tilsvarende indsats.

18. Det Europæiske Råd noterer sig, at et betydeligt antal tildelte enheder sandsynligvis vil være uudnyttet i den nuværende forpligtelsesperiode i henhold til Kyotoprotokollen. Dette spørgsmål skal løses, uden at der sker forskelsbehandling, således at europæiske og ikke-europæiske lande behandles ens, og således at håndteringen af de overskydende tildelte enheder ikke påvirker en Københavnsaftales integritet.

19. Privat finansiering vil blive stimuleret ved udvikling af et bredt og likvidt CO₂-marked baseret på robuste lofts- og handelsordninger i de udviklede lande, en reformeret CDM og sektorspecifikke krediterings- og handelsmekanismer til indsatsen i udviklingslandene.

20. Det Europæiske Råd understreger den rolle, som modvirkningsforanstaltninger spiller i forbindelse med arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug, navnlig ved at skabe incitamenter for mindre skovrydning og skovforringelse og for bæredygtig skovforvaltning i udviklingslandene. Der bør indføres en resultatbaseret mekanisme, der tager højde for verificerede emissionsreduktioner.

21. Det erindrer om, at risikoen for CO₂-lækager analyseres og behandles i det nye ETS-direktiv (direktiv 2009/29/EF), så der på baggrund af resultatet af de internationale forhandlinger, og i det omfang disse fører til en global reduktion af drivhusgasemissioner, er mulighed for at overveje passende foranstaltninger, der skal træffes i overensstemmelse med internationale handelsregler, med henblik på at opretholde EU-politikkernes miljømæssige integritet. En ambitiøs international aftale er stadig den bedste måde at håndtere dette spørgsmål på.
22. Det Europæiske Råd noterer sig Kommissionens udkast til afgørelse med en liste over sektorer og undersektorer, der skønnes at være udsat for en signifikant risiko for CO₂-lækage ud fra de kriterier, der er fastsat i det nye ETS-direktiv (direktiv 2009/29/EF). Det bemærker, at der kan tilføjes sektorer eller undersektorer til listen på grundlag af nye oplysninger, hvis de opfylder de relevante kriterier. Listen vil blive revideret i lyset af resultaterne af de internationale klimaforandringsforhandlinger.
23. Alle internationale parter bør sideløbende med klimafinansieringsbidragene give tilsagn om, at fattigdomsbekæmpelsen og de løbende fremskridt hen imod 2015-målene ikke vil blive undergravet eller sat på spil af denne finansiering. Innovativ finansiering kan spille en rolle i indsatsen for at sikre forudsigelige finansieringsstrømme til bæredygtig udvikling, især til de fattigste og mest sårbare lande.
24. Det Europæiske Råd giver sin tilslutning til de konklusioner, som Rådet vedtog den 21. oktober 2009 (dok. 14790/09), og som sammen med disse konklusioner fra Det Europæiske Råd og retningslinjerne i bilaget udgør en stærk forhandlingsposition for EU. Dette vil gøre det muligt for Den Europæiske Union at spille en konstruktiv rolle i den afsluttende fase af forhandlingsprocessen, navnlig med hensyn til nøglespørgsmål som finansiering, teknologi-overførsel, tilpasning, modvirkning og god forvaltningspraksis.
25. Det Europæiske Råd opfordrer formandskabet til at tage de nødvendige skridt til at opretholde en stærk forhandlingsposition under hele processen og vil vurdere situationen igen på mødet i december, så de nødvendige afgørelser kan træffes i lyset af de første stadier af konferencen i København.

Retningslinjer for EU's holdning vedrørende international klimafinansiering

1. EU UNDERSTREGER, at alle lande har en fælles interesse i at imødegå klimaforandringerne ved at opbygge drivhusgaseffektive og klimarobuste økonomier og dermed understøtte såvel bæredygtig udvikling som energisikkerhed. Hvis det skal lykkes, vil det kræve et stærkt engagement og en stærk indsats fra alle lande.
2. EU GENTAGER, at alle lande, bortset fra de mindst udviklede, bør dække deres rimelige andel af omkostningerne ved tackling af klimaforandringerne. UNDER HENVISNING TIL Rådets konklusioner fra marts 2009 bør de udviklede lande udvise lederskab ved at forpligte sig til ambitiøse emissionsreduktioner og øge deres nuværende tilsagn. Udviklingslandene, navnlig de økonomisk mere udviklede, bør forpligte sig til nationalt passende modvirkningstiltag og dermed afspejle deres fælles, men differentierede ansvar og respektive kapaciteter. Disse tilsagn, der vil fremme yderligere bestræbelser, bør støttes af en effektiv international arkitektur for samarbejde og passende støtte. International støtte bør også bidrage til tilpasningen til klimaforandringerne.

Hensigtsmæssig forvaltning af klimafinansiering

3. EU ERINDRER OM, at formålet med finansiering af CO₂-markedet og international offentlig støtte er at yde et fuldgældigt bidrag til Københavnsaftalens mål ved at sikre effektive modvirknings- og tilpasningsforanstaltninger i udviklingslandene. Dette kræver effektive institutionelle forvaltningsrammer, der skal udvikles forud for finansieringen. Det generelle grundlag for indsatsen bør være omfattende nationale strategier.

4. EU ERINDRER OM Rådets konklusioner fra marts og juni og BETONER, at de væsentligste komponenter i forvaltningsrammerne for finansieringen af modvirkning bør være:
- Fremlæggelse af ambitiøse og robuste nationale lav-CO₂-vækst-planer (LCGP'er) fra samtlige lande, bortset fra de mindst udviklede lande. LCGP'erne bør indeholde en beskrivelse af deres nuværende rammer for modvirkning og energipolitik, herunder regulering og prissætning. De udviklede lande bør skitsere deres planer for gennemførelse af reduktionsmål for hele økonomien og for tildeling af international støtte. De udviklede lande bør beskrive deres planlagte emissionsforløb og reduktioner under business-as-usual-scenariet, indkredse brede mulige indsatsområder og -typer i denne henseende, og angive forventninger til indenlandsk og international finansiering.
  - Der bør være en uafhængig international teknisk vurdering af disse nationale planer. Det kan bidrage til at lette adgangen til støtte til specifikke tiltag.
  - Støtte til specifikke nationalt passende modvirkningstiltag (NAMA'er) på sektor- eller programplan kan komme fra en lang række multilaterale og bilaterale kanaler. Sammenhængen og konsistensen i støttesystemet kan bygge på måling, rapportering og verifikation (MRV) af modvirkningstiltagene og de to globale funktioner i form af et register og matchning af støtte og modvirkningsindsats:
    - Tiltag uden støtte kan måles og verificeres nationalt på grundlag af internationalt aftalte standarder og bør rapporteres internationalt. Tiltag, der får støtte og er relateret til CO₂-markedet, bør **måles, rapporteres og verificeres** internationalt. MRV-behandling af tiltag, der får støtte, indebærer verifikation af, at såvel finansieringen som tiltaget i sig selv fuldt ud lever op til forpligtelserne.

- Alle modvirkningstiltag kan opføres i et **internationalt register**. LCGP'erne og registret over samtlige NAMA'er sikrer fuld gennemsigtighed med hensyn til den ramme, inden for hvilken de enkelte NAMA'er støttes.
  - En **matchningsfunktion**, der giver overblik og vejledning og bidrager til informationsformidling, kan være til rådighed for såvel de lande, der fremlægger NAMA'er med henblik på støtte, som de lande og institutioner, der tilbyder støtte. Det kan lette matchningen af kompetencer og behov og forbedre den samlede indsats.
- Forvaltningen på globalt plan bør bygge på principperne om effektivitet, efficiens og retfærdighed. Institutionel forankring af globale funktioner skal bygge på en klar adskillelse af det politiske og det operationelle plan, hvor vejledning gives på det politiske plan, og beslutningstagning og gennemførelse sker på et yderst professionelt teknisk plan. Begge planer kan indhente rådgivning fra internationalt anerkendte eksperter. Det er nødvendigt med en afbalanceret repræsentation på politisk plan.
  - De mangler og ubalancer i finansieringen af modvirknings- og tilpasningstiltag, der måtte opstå, bør overvåges og jævnligt kontrolleres på højt plan af et passende organ.
5. International opfølgning er nødvendig for at sikre klar gennemsigtighed i forbindelse med den samlede indsats. Dette omfatter den nationale indsats, kompensationskøb og offentlig støtte i udviklede lande og indsats uden støtte, indsats med støtte og kompensationsbaserede emissionsreduktioner i udviklingslandene.

6. Der bør fastsættes bestemmelser for en effektiv og velordnet overgang fra projektbaserede til sektorbaserede CO₂-markedsmekanismer, navnlig i de mere udviklede udviklingslande. Dette er nødvendigt for at sikre en overkommelig administration af kompensationskreditering som led i forøgelsen af CO₂-markedets finansielle strømme til udviklingslandene. Det vil også øge den miljømæssige integritet og indebærer, at udviklingslandene får større skønsbeføjelser med hensyn til, hvilken teknologi og hvilke politikker der anvendes for at yde en indsats for kreditterne. Sektorsystemernes krediteringstærskler og -mål bør fastsættes, så de afspejler en ambitiøs egenindsats i overensstemmelse med landenes respektive kapaciteter. Internationalt samarbejde og en ordning til verifikation og godkendelse af ambitionen i sådanne tærskler og mål vil være afgørende.

7. EU UNDERSTREGER, at international offentlig finansiering også bør støtte tilpasningen til klimaforandringerne i udviklingslandene, navnlig når det gælder de fattigste og mest sårbare lande med begrænset national kapacitet. Tilpasningsspørgsmål bør effektivt indarbejdes i udviklingsstrategier og national planlægning gennem landestyrede processer og koordination. Den finansielle støtte til tilpasningen vil blive baseret på disse nationale strategier og planer. Det internationale plan bør sørge for generel vejledning samt analyse og udveksling af god praksis. Udviklingssamarbejdet og gennemførelsen af bistandsbaserede investeringer bør foregå i fuld overensstemmelse med opbygningen af klimarobuste økonomier, og samtlige nøglespillere inden for udviklingssamarbejdet bør, hvor det er relevant, indarbejde klimahensyn i deres foranstaltninger. Synergien mellem gennemførelsen af international klimafinansiering og anden bistand i udviklingslande bør udnyttes fuldt ud, og gennemførelsen af international klimafinansiering bør overholde aftalte standarder for bistandseffektivitet. Eksisterende institutioners erfaringer med levering af støtte i udviklingslande bør udnyttes fuldt ud. Rapportering om fremskridt med hensyn til tilpasning bør også være landestyret ved hjælp af forbedrede nationale meddelelser.

Dækning af ekstraomkostninger og privat finansiering

8. EU UNDERSTREGER, at den finansielle støtte, der er til rådighed, bør øges med tiden i tråd med absorptionskapaciteten, det overordnede indsatsniveau og udviklingen og gennemførelsen af de effektive forvaltningsrammer. Udviklingslandenes egen indsats bør øges i takt med deres udviklingsniveau og ligeledes afspejle det modvirkningspotentiale, der findes. Modvirkningsstøtte ydes til gengæld for specifikke foranstaltninger, der er forankret i en ambitiøs overordnet strategi i modtagerlandet.
9. Kommissionens skøn over kravene til modvirkningsfinansiering forudsætter gennemførelse af de mest omkostningseffektive foranstaltninger. EU UNDERSTREGER, at valg af andre foranstaltninger end de mest omkostningseffektive ikke bør sænke ambitionen for modvirkningsindsatsen, og de deraf følgende ekstra omkostninger bør dækkes af de myndigheder, der foretager sådanne valg. Alle udviklingslande forventes på mellemlang sigt at gennemføre sådanne modvirkningstiltag i form af en egenindsats, som resulterer i direkte økonomiske fordele og direkte støtter bæredygtig udvikling, bl.a. ved at fjerne subsidier til fossilt brændsel og andre incitamentter til valg af ekstremt emissionsintensive produktions- og forbrugsmønstre. Støtte til kapacitetsopbygning for at fremme sådanne politiske ændringer kan vise sig nødvendig.
10. Alle lande vil skulle fremskaffe privat finansiering ved at følge hensigtsmæssige politikker, der bl.a. fremmer investeringsincitamentter. I den forbindelse ANERKENDER EU betydningen af velfungerende finansmarkeder og et godt erhvervmiljø i udviklingslandene for at muliggøre långivning til lav-CO₂-investeringer og ERKENDER, at långivning fra internationale institutioner også kan spille en rolle som katalysator.

11. Privat finansiering vil også blive stimuleret ved udvikling af et bredt og likvidt CO₂-marked baseret på robuste lofts- og handelsordninger i de udviklede lande, en reformeret CDM og sektorspecifikke krediterings- og handelsmekanismer til indsatsen i udviklingslandene.
12. EU ERKENDER, at udviklingen og resultaterne af et robust CO₂-marked afhænger af ambitionen for modvirkningsmålene og de respektive emissionsreduktionsmønstre i udviklingslandene.

International offentlig finansiering på mellemlang sigt

13. Finansiering gennem CO₂-markedet bør overvåges og identificeres særskilt og kan ikke medregnes i opfyldelsen af tilsagn om offentlig finansiel støtte, undtagen når det drejer sig om køb af kompensationskreditter, der ikke anvendes til overholdelse af kvantitative mål for emissionsbegrænsninger.
14. En global fordelingsnøgle vil øge det samlede finansieringsbeløb, der rejses, bl.a. ved at sikre tillid til en retfærdig fordeling af finansieringen, og den vil øge den globale ansvarlighed og tage hensyn til udviklingen i verdensøkonomien. Samtidig vil den sikre et mere stabilt niveau af støtte og give et benchmark, der kan bruges til verifikation af finansieringsbidragene. Udviklingslandene vil blive nettobidragsgivere i et omfang, der bl.a. afhænger af deres kapacitets- og modvirkningspotentiale.
15. Landene bør finansiere deres bidrag på grundlag af nationale prioriteter og i overensstemmelse med budgetrammer og nationale budgetprincipper. Landene kunne eventuelt overveje anvendelse af indtægter fra specifikke kilder. Indtægter fra specifikke kilder bør anerkendes som bidrag efter den globale fordelingsnøgle, for så vidt disse bidrag utvetydigt kan henføres til et oprindelsesland.

16. Robust MRV-behandling i forbindelse med modvirkning og overvågning og gennemgang i forbindelse med tilpasning samt regelmæssig revision bør styrke overholdelsen af internationale finansieringsforpligtelser.

17. Bidrag fra globale kilder vil kunne supplere andre bidrag over de offentlige finanser og vil kunne formidles gennem globale fonde. Finansielle strømme gennem globale fonde bør kanaliseres gennem eksisterende institutioner for at sikre støtte, øge synergien og begrænse de administrative omkostninger. En sådan finansiering vil kunne fokusere på at afhjælpe mangler i den internationale finansiering.

18. For at øge den globale modvirkningsindsats og styrke lige vilkår i forhold til andre emissionskilder UNDERSTREGER EU, at der er stærkt behov for passende global regulering af emissioner, der ellers ikke er omfattet af regulering, fra international luftfart og søtransport. Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) og Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) er hver især passende fora for udviklingen af globale rammer baseret på globale sektorspecifikke mål fastsat af UNFCCC, der bør sikre en flagneutral, ikke-forvridende dækning af de enkelte sektorer med henblik på at undgå CO₂-lækage og bygge på markedsbaserede foranstaltninger samt overholde det nationale finanspolitiske ansvar. Med henblik på at afspejle forskelligartede forhold og de respektive kapaciteter kunne en del af de potentielle indtægter endvidere anvendes til klimaforandringsformål i udviklingslandene.

19. Der bør opstilles et omfattende sæt af statistiske oplysninger med henblik på klimafinansiering og støtte, helst ved at bygge videre på eksisterende rapporteringsmekanismer såsom OECD-DAC-systemet for overvågning af finansielle strømme til udviklingslandene, herunder ODA, på grundlag af en reel inddragelse af udviklingslandene. De statistiske oplysninger bør være helt igennem konsekvente og gennemsigtige og således kunne bidrage til at identificere enhver trussel mod bestræbelserne på at reducere fattigdommen og indsatsen for at opfylde 2015-målene.